

KONTAKT

Sydslesvigsk Forenings informationsblad

UGENS OVERSKRIFTER

Bevægende

[KONTAKT] Sydslesvigeres møde med forfatteren Hanne Reintoft blev bevægende og indtryksfuldt.

Læs mere på KONTAKT side 3

Flittig

[KONTAKT] En flittig sælger på børneloppemarkedet ved julebasaren i Hytten-Askfelt.

Læs mere på KONTAKT side 4

Tak

[KONTAKT] På mødet i SSFs Hovedstyrelse forleden fik Franz Dittrich tak for 16 års næstformandskab i SSFs FU.

Læs mere på KONTAKT side 5

Drømme

[KONTAKT] Pastor emer. Niels Ebbe Huus har skrevet en bog om sin tid som præst i Valsbøl pastorat og udsender den nu, hvor menigheden fylder 90.

Læs mere på KONTAKT side 5

PÅ FOLKETINGSTUR I.

Gæster og værter foran Frederiksborg Slot.

Fra receptionen på Christiansborg ved Folketingets præsidium: Formandsbordet med Folketingets formand Mogens Lykketoft i m., t.h. for ham Grænseforeningens formand Finn Slumstrup, formanden for kirkerådet i Dansk Kirke i Sydslesvig provst Viggo Jacobsen, og næstformand i Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig Georg Buhl. T.v. for Lykketoft SSFs formand Jon Hardon Hansen, Sydslesvigudvalgets formand Benny Engelbrecht og – lige med på billedet næstformand i Dansk Skoleforening for Sydslesvig Udo Jessen. T.v. i forgrunden SdUs formand Inger Marie Christensen.

Dage med indblik og udblik

[KONTAKT] En bredt sammensat gruppe af danske sydslesvigere var på en flere dages »folketingstur« i København-området i sidste uge, tilret-

telagt af Grænseforeningen i samarbejde med SSF. Programmet gav de knap 40 mennesker indblik i en række aktuelle sammenhænge og udblik

på det danske arbejde hjemme i Sydslesvig.

Læs mere på KONTAKT side 3

LEDER

Mindretal på Folketingets dagsorden

[KONTAKT] Torsdag og fredag sidste uge, da en delegation danske sydslesvigere var på SSFs og Grænseforeningens såkaldte Folketingstur i København, vil blive husket som noget særligt. Ved modtagelsen hos Folketingets præsidium om torsdagen blev der fra Folketingets formand Mogens Lykketoft, fra SSFs formand Jon Hardon Hansen og fra Grænseforeningens formand Finn Slumstrup understreget, hvor selvfølgelig og betydningsfuldt mødet mellem danske sydslesvigere og det politiske rum på Christiansborg er. Gennem mødet – ikke kun på denne årlige modtagelse men også gennem hverdagskontakt og –information, gennem årsmøderne i Sydslesvig og Folkemødet på Bornholm – vedligeholdes forståelsen for hinanden og intensiveres båndene mellem parterne. Folketingets formand undlod ikke at nævne, at forfatningsdomstolens kendelse omkring det danske mindretals eksistens og SSWs fritagelse for 5%-spærregrænsen – og ikke mindst henvisningen til Bonn-København erklæringerne – var blevet taget til efterretning med tilfredshed i hele det politiske miljø på Christiansborg.

Formanden for Folketingets Europaudvalg Eva Kjer Hansen havde fredag kaldt børne- og undervisningsminister Christine Antorini i samråd for at høre, hvad hun agtede at foretage sig overfor EU-Kommissionen, der havde afvist mindretalsunionen FUEVs ansøgning om EU-borgerinitiativet Minority SafePack. Antorini, der ikke så, det var hendes bord, fik i opdrag at tage problemet op til drøftelse i regeringen. Men umiddelbart var meldingen, at regeringen støtter kommissionens afvisning. I morgen skal handels- og europaminister Nick Hækkerup reddegøre for denne holdning i Europaudvalget. Og i Næstved, hvor delegationen orienteredes om det langsomt accelererende dansk-tyske samarbejde i EU-regionen Femern, kunne sydslesvigerne hurtigt konkludere, at her mangler ganske enkelt mindretallene som katalysator for samarbejdet. Til sammenligning: I EU-regionen Sønderjylland-Schleswig, hvor man jo har mindretallene og kan hente af deres erfaringer med hjemmehavendehed i to kulturer, er man nået et godt stykke længere allerede.

SYDSLESVIGSK FORENING

SSF

Sig farvel til Dieter Paul Küssner...

... og hils på Jon Hardon Hansen 3. december. (Fotos: Lars Salomonsen)

Afskedsreception

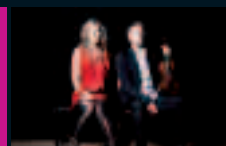
[KONTAKT] Idet SSFs formand gennem 10 år, Dieter Paul Küssner, ikke genopstillede til formandsvalget på SSFs landsmøde 9. november, tilbyder Sydslesvigsk Forening lejligheden til at sige farvel og tak til ham ved en åben reception tirsdag den 3. december kl. 15-17 på Flensborghus. Ved samme reception kan man hilse på SSFs nye formand Jon Hardon Hansen.

SSF/ SdU

Arrangementer i Sydslesvig December 2013

Koncert: Nordic Christmas Tour
Helene Blum & Harald Haugaard
On 04.12.13 • 20:00 • Ansgar Kirke, Flensborg
To 05.12.13 • 20:00 • Ansgar Kirke, Flensborg

Symfonikoncert med Sønderjyllands Symfoniorkester
Børnejulekoncert
Fr 06.12.13 • 19:00 • A.P. Møller Skolen, Slesvig

Symfonikoncert med Sønderjyllands Symfoniorkester
Julegalla
To 12.12.13 • 20:00 • Deutsches Haus, Flensborg

Vi ønsker en glædelig jul og et godt nytår!
Sekretariatene holder lukket mellem jul og nytår.

Giv en dansk kulturoplevelse i gave!

Et teater- eller koncertabonnement, en enkeltbillet eller vores nye sæson-klippekort ville være den perfekte gave og vækker altid begejstring!

Vi har flotte gavekort - spørg dit lokale sekretariat!

Billetter
+49 (0)461 - 14408 125

ssf-billetten.de SdU

SSFs sekretariat, Aktivitetshuset, shz Ticketcenter Flensborg eller ved indgangen

DANSK ALDERDOMSHJEM

Julebasar på lørdag

[KONTAKT] Dansk Alderdomshjem i Flensborg afholder sin årlige julebasar/ åbent hus lørdag den 30. november fra 14 til 16 i Nerongsallé 27. Der er salg af vævearbejde, broderi,

træarbejde, hjemmestrikkede sokker etc. Der tilbydes en tombola og kaffe/kage-salg. Alle er hjertelig velkomne.

HELLIGÅNDSKIRKEN

Fire adventskoncerter

[KONTAKT] Lørdag kl. 16 begynder en række med 4 blæser-, kor- og orgelkoncerter i Helligåndskirken i Flensborg.

30. november kan man høre messingblæserensemblet „Piffari“ fra Flensborg med festlig blæsermusik. Hans Köster og Johannes Hensler (trompet), Volker Pohlen (basun) og Sebastian Lange-Haffmans (tuba) spiller værker af bl.a. Jenkins, Telemann og Reiche.

Under ledelse af Jule Bass synger „Chorklasse der Grund- und Gemeinschaftsschule Schafflund“ 7. december i Helligåndskirken.

Kirkens organist Stephan Krueger akkompagnerer på klaver. "En halv times orgelmusik" med musik fra Frankrig (14. december) og Danmark, Storbritannien og Nordtyskland (21. december) spilles af Stephan Krueger de sidste to adventslørdage.

FLENSBORG BIBLIOTEK

Bogsalg i december

[KONTAKT] Genbrug er trendy, og biblioteket sælger ud af brugte bøger hele december. 1 euro per bog eller 5 euro for en fyldt pose.

Salget foregår i Informationen i stueetagen på Flensborg Bibliotek fra mandag den 2. december kl. 9.

UGEN DER KOMMER

29. SdU: Rock Ya Youngsters – maratontat for elever fra 7.-10. klasse på Læk Danske Skole kl. 19-7 De danske menigheder i **Flensborg**: Spaghettigudstjeneste i Skt. Hans Kirke kl. 18 Ældreklubben **Flensborg-Duborg**: Hygge med æbleskiver, gløgg og kaffe i Toosbüygade 7 kl. 15 **Flensborg** SSF-distrikt Sporskifte: Julefrokost i Det Danske Hus kl. 19 SSF-distrikt **Kobbermølle**: Julebasar på skolen kl. 16.30-19 SSF-distrikt **Kobbermølle**: Banko på skolen kl. 19.30-21.30 SSF-distrikt **Hatlund/Langballe**: Adventskranse og -dekorationer på skolen kl. 16-19 **Lyksborg** UF: Fredagsklub på skolen kl. 18.30 De danske foreninger i **Nibøl**: Gåse- og andespil i foreningshuset kl. 20 SSF-distrikt **St. Peter-Ording**: Juleklip på Klitskolen kl. 15 SSF-distrikt **Egernfærde**: Banko i Jes Kruse-Skolen kl. 15 SSF-distrikt **Treja/Hollingsted**: Lotto på skolen kl. 19

30. **Flensborg** Bibliotek og SdU: Julehygge for hele familien kl. 11 Dansk Alderdomshjem **Flensborg**: Julebasar kl. 14-16 Helligåndskirkens menighed **Flensborg**: Adventskoncert med blæserensemblet "Piffari" kl. 16 Det Lille Teater **Flensborg**: "Nøddebo Præstegård" i Hjemmet kl. 16 Ansgar menighed **Flensborg**: Adventskoncert med Torsdagkoret i kirken kl. 16 **Flensborg** SSF-distrikt Sct. Jørgen-Mørvig og menigheden: Adventskranse på Adelby Kirkevej 34 kl. 10-14 **Flensborg** SSF-distrikt Tarup: Julemarked i Taruphus kl. 14-17.30 SSF-distrikt **Hanved** og UF: Juleværksted på skolen kl. 14-18.30 De danske foreninger på **Sild**: Julelotto i List forsamlingshus kl. 19 De danske i **Tønning**: Julemarked på Uffe-Skolen kl. 14-17.30 SSF **Rendsborg-Egernfærde** amt: Juletur til Flensborg, fra Medborgerhuset Egernfærde kl. 9 **Slesvig** SSF-distrikt Centrum-Nord + Slesvig Spejdergruppe: Julebasar på Slesvighus kl. 11-17 SSF-distrikt **Mårkær**: Adventsfest i Strukstrup Skoles gymnastiksal kl. 15 SSF-distrikt **Ravnkær**: Julebasar i forsamlingshuset kl. 11-17

1. **Flensborg** SSF-distrikt Nord: Morgenmad i Spætteklubben kl. 9.30 SSF-distrikt **Jaruplund, Veding og Sankelmark**: Advent på skolen efter andagt i kirken kl. 14 **Valsbøl** menighed: 90 års fest på Valsbølhus kl. 10 **Valsbøl** pastorat: Adventskoncert med Torsdagkoret i Medelby kirke kl. 16 SSF **Sydtonder** amt: Adventsfest i Aventoft Menighedshus efter gudstjenesten i den tyske kirke kl. 10 Aktive Kvinder **Egernfærde**: Julebasar på Jes Kruse-Skolen kl. 14 SSF-distrikt **Skovby**: Julefest i Hærvejs huset kl. 15 SSF-distrikt **Nybjerg**: Julefest i forsamlingshuset kl. 15

2. **Harreslev** ældreklub: Hygge på skolen kl. 14.30 SSF-distrikt **Jaruplund, Veding og Sankelmark**: Gabys læsekreds på skolen kl. 19.30 SSF-distrikt **Vanderup/Jørn** og menigheden: Adventskoncert med Helligåndskirkens kor i kirken kl. 20 SSF-distrikt **Eggebæk/Langsted**: Julemøde i Mines Minde kl. 19.30 SSF-distrikt **St. Peter-Ording**: Højtlæseaften på Klitskolen kl. 19.30-21

3. De danske menigheder i **Flensborg**: Søren Kirkegaards "Kærlighedens Gerninger", menighedslokalerne i Stuhrs Allé 17 kl. 19 **Flensborg** SSF-distrikt Nord: Juleafslutning for klubberne i Tønnsenhuset kl. 12 SSF-distrikt **Kobbermølle**: Julehygge på skolen kl. 19.30-21.30 **Lyksborg** Kvindeforening: Juleafslutning med lotto på skolen kl. 15.30 Aktive Kvinder **Slesvig**: Porcelænsmalning på Hiort Lorenzen-Skolen kl. 19 SSF-distrikt **Bøglund**: Hobby i forsamlingshuset kl. 19.30

4. Dansk Husflidskreds **Sydslesvig**: Julefrokost i Det Danske Hus, Sporskifte kl. 19 SSF og SdU: Julekoncert med Helene Blum og Harald Haugaard i Ansgar Kirke **Flensborg** kl. 20 Aktive Kvinder **Flensborg**: Advent med bankospil i Toosbüygade 7 kl. 19 **Oksbøl** Kvindeforening: Møde i Oksbøl Forsamlingshus kl. 19 SSF-distrikt **Eggebæk/Langsted**: Adventsfest i Minesminde kl. 19.30 De danske foreninger i **Agtrup**: Advent med gløgg og æbleskiver i forsamlingshuset kl. 19.30 **Sønderlægum** Kvindeforening: Hygge i Bavnehøj kl. 14.30 SSF-distrikt **Hatsted**: Advent i forsamlingshuset kl. 19.30 **Tønning** Kvindeforening: Adventsfest SSF-distrikt **Garding**: Juleklip SSF-distrikt **Ravnkær**: Strikkecafe i forsamlingshuset kl. 15.30 SSF **Slesvig** By: Julekoncert i Pauluskirken kl. 19.30 SSF-distrikt **Ravnkær**: Julehygge i forsamlingshuset kl. 15

5. Det Lille Teater **Flensborg**: "Nøddebo Præstegård" i Hjemmet, kl. 19 SSF og SdU: Julekoncert med Helene Blum og Harald Haugaard i Ansgar Kirke **Flensborg** kl. 20 SSF **Flensborg** by: Ældre advent på Flensborghus kl. 14.30 **Aventoft** pastorat: Seniorcafé i menighedshuset kl. 15 SSF-distrikt **Hatlund-Langballe**: Hygge og kaffe på skolen kl. 11 SSF-distrikt **Rendsborg** by: Julemandsjagt på Ejderskolen kl. 15.30 SSF-distrikt **Damholm**: Hobby i forsamlingshuset kl. 15-17 Aktive Kvinder **Slesvig**: Afspendingsgymnastik på Hiort Lorenzen-Skolen kl. 18 Torsdagsklubben **Mårkær**: Ældremøde hos Gertrud Jochimsen kl. 15

SILD

Aktive medlemmer af ældrecaféen forbereder smørrebrødsaftenen. (Foto: privat)

Smørrebrød i Aktiv-Caféen

[KONTAKT] Da Aktiv-Caféen i Kejtum i år ikke kunne overkomme at arrangere den traditionelle julefrokost, blev det i stedet for en smørrebrødsaften med hjemmelavet dansk smørrebrød.

Man tog på indkøbstur til Ribe, hvilket samtidig blev en udflugt for de ni deltagere, og fik fat i, hvad der hører til, overtalte Klara Gierlevsen, øen

Silds smørrebrøds-ekspert, til at være instruktør, og så mødte 12 flittige „aktivister“ op en eftermiddag for at dække og pynte bord samt fremstille 130 smørrebrød, 14 forskellige slags, og alene det var fornøjeligt for alle. 22 „aktivister“ mødte op til fællesspisningen og kunne knap nok tro, at alle smørrebrød var lavet i egenproduktion. Det blev en fornøjelig aften,

med god mad, snaps til silden samt spil og hygge som sædvalig. Eftersom det var bogbus-dag den dag, fik også bogbus-medarbejderne en smagsprøve. Deltagerne blev hurtigt enige om, at sådanne arrangementer nemt kan blive en tradition. Deltagerne siger tak for hjælp til Klara Gierlevsen.

Peter Petersen

Punchbod også igen i år

[KONTAKT] De danske foreninger og institutioner på Sild er på gaden i Vesterland med en punchbod på pladsen ved Wilhelmine den 13./14. og 28./29. december. Der bliver serveret julegløgg, hot dogs og æbleskiver. Børn og bilister kan hygge sig med en lækker og alkoholfri børnegløg.

I over 30 år er overskuddet fra punchboden blevet delt ligeligt mellem en dansk og en tysk institution på

øen. Overskuddet går i år til en nyoprettet vuggestue i den danske børnehave og til kommunens hjælpefond "Familien in Not". Sidste år modtog det danske fritidshjem i Vesterland og "Hospizverein Sylt" hver 1000 euro. På grund af kommunens strikse håndhævelse af gældende brandsikrings-

regler er det ikke længere muligt at have punchboden stående foran Klaumanns boghandel i gågaden. Organisationsteamet takker indehaver og medarbejdere for stor hjælp og imødekommehed gennem mange år.

Wolfgang Jaenke

Den danske punchbod bliver også i år en del af adventshyggen i Vesterland, men placeret ved Wilhelmine-brønden. (Arkivfoto: privat)

MINDEORD

Ved Peter Rautenbergs død

[KONTAKT] Peter Rautenberg, Flensborg, er død i en alder af 81 år. Den tilflyttede socialdemokrat var byrådsmedlem i flere perioder og bypræsident (formand for byrådet) 1992-2002. Hans hjerte brændte for Flensborg og det, der kendetegner denne flerkulturelle, dansk-tyske by, og han satte en ære i at have et afslappet, ligefremt forhold til det danske mindretal i byen. Hans forhold ikke mindst til SSF var præget af tillid og imødekommehed.

Han var manden bag opstillingen af et dannebrog i borgerhallen på Flensborg rådhus, og han var den, der på

et eller andet møde havde efterlyst et Flensborg-flag på årsmødepladsen i Flensborg, og da daværende SSF-formand Heinrich Schultz på samme møde svarede, at SSF ikke havde noget, skænkede han prompte SSF et Flensborg-flag, og så var der jo ingen vej udenom mere...

Peter Rautenberg var et ligefremt menneske og en tilforladelig politiker, der også havde brede kulturelle interesser. Således sås han jævnligt til jazz på Flensborghus og ved andre koncerter. Og mødet med Skt. Knudsbrødrene på Knud Lavard-dagen 25. juni blev ligefrem venskabeligt. Også de havde fået et Flensborg-flag over-

rakt af ham. På årsmødepladsen i Flensborg var han med alle årene, nogle år som taler, andre år blot som observatør og kommunikator. Og på generalsekretariatet kiggede han ofte forbi. Dansk fik han til sin egen beklagelse aldrig lært, men han forstod os, og vi forstod ham. I den sidste tid var der blevet stille om Peter Rautenberg. Hustruen Erikas alvorlige sygdom lagde en dæmper på deres udadvendte aktiviteter.

Æret være Peter Rautenbergs minde. Jens A. Christiansen, SSFs generalsekretær

Udgiver: Flensborg Avis. Ansv. chefred. Bjarne Lønborg. Redaktion: Bernd Engelbrecht, Dansk Generalsekretariat, Nørregade/Norderstr. 76, 24939 Flensborg Post til Postfach 2664, 24916 Flensborg Telefon 0461/14408 120 eller 14408 122 · Fax 0461/14408 131 Internet: www.syfo.de · e-mail: info@syfo.de Udkommer hver torsdag. Bezugspreis ist im Mitgliedsbeitrag enthalten.

PÅ FOLKETINGSTUR II.

Svend Erik Ravn, Blæksprutten, t.h. og SSF-formand Jon Hardon Hansen. I forgrunden som »linselus« DCBs næstformand Georg Buhl.

Dage, der huskes

[KONTAKT] Folketingsturen blev atter en oplevelse for de 38 danske sydslesviger, der – repræsenterende dansk organisationsliv i Sydslesvig på tværs – fik nogle nye men også bekræftende oplevelser med ind- og udblik i København og opland. Receptionen ved Folketingets præsidium med formand Mogens Lykketoft i spidsen var traditionen tro højdepunktet, idet både han og SSFs formand Jon Hardon Hansen samt Grænseforeningens formand Finn Slumstrup faktisk venskabeligt understregede de gode bånd mellem mindretallet og det politiske Danmark. Sydslesvigernes og foreningen Sønderjydske Allgemeines medlemmers møde med forfatteren Hanne Reintoft i Vinstres gruppeværelse (modsat det sønderjyske værelse var der her god plads til alle) med Allgemeine-formand Eva Kjer Hansen i spidsen var ligeledes en oplevelse, om end af anden karat; kunne hun dog fortælle om sit syn på

dansk politik dengang, om grænselandet, om københavneri, om sit forfatter-skab og intentionerne bag nogle af hendes fantastiske romaner, der fortjener at blive pligt læsning i skolerne nord og syd for grænsen. Mødet i Sønderjydske Allgemeine af-rundedes med anekdoter m.m. af Svend Erik Ravn, Blækspruttens redaktør, i Snapstinget og af den traditionelle omgang gule ærter, der dog denne gang serveredes halvkolde, mens det stegte flæsk var hårdt som beton – ikke just nogen udmærkelse for gastronomien. I Næstved dagen efter gjaldt det den dansk-tyske Femer-region og de ideer og problemer, man havde dér. Tydeligt var, at der – modsat regionen Sønderjylland-Schleswig – mangler nationale mindretal som katalysator for samarbejdet. Her var det Helen Sværke fra kultur-LINK Femern Bælt, Svend Erik Jessen fra Center for Erhvervsuddannelser Lol-

Fremtoningen og fortælleglæden skabte lydhørhed omkring forfatteren Hanne Reintoft.

I Næstved var der kompetent orientering om Femern-regionen ved Rene Lønnee t.v., Helen Sværke i m. og t.h. for hende Svend Erik Jessen. GF-generalsekretær Knud Erik Therkelsen ses lyttende helt t.h.

land-Falster og Rene Lønnee fra Region Sjælland, der orienterede og svarede på de mange spørgsmål fra sydslesvigernes side. Interessant var, at sprog- og kulturforskellene spiller en særdeles vigtig bremse-rolle i samarbejdet, hvilket man dog ikke lader sig kue af; men interessant var også, hvordan man søger at anbringe læringer på den respektive anden side af bæltet trods tildels store forskelle i uddannelsen. På Frederiksborg Slots Nationalhistoriske Museum fik sydslesvigerne en god introduktion i de historiske danske kulturskatte på stedet, ikke mindst ud fra en slesvigsk vinkel. Og programmet blev udtømt med et besøg på Aveny Teatret på Frederiksborg med sprudlende unge aktører på scenen og et udsøgt og utrolig flot Kim Larsen-program. Det blev en folketingstur, deltagerne vil huske med glæde, og den megen buskørsel er hurtig glemt.

be.

EJDERSTED

Fuldt hus. (Fotos: Werner Schlickert)

H.C. Andersen til kaffen

[KONTAKT] Uffes Kaffeebar i Tønning havde inviteret til en H.C. Andersen-eftermiddag på Uffe-Skolen sidst. Der var klippe og klistre med H.C. Andersen-motiver til de små. Sönke Ruffin kom forklædt som forfatteren og læste "Konen med æggene" på tysk. Bagefter på dansk af Tønning SSF-distrikts formand Mattias Skærved, og så blev filmen vist. Mattias Skærved takkede på Tønning danske Menigheds vegne Helge Harder for reparation af klokkestablen. Næste cafédag finder sted 17. december.

Kerstin Pauls

H.C. Andersen = Sönke Ruffin læste op.

Julemarked lørdag

[KONTAKT] De danske foreninger og institutioner i Tønning arrangerer deres traditionelle julemarked på Uffe-Skolen i Tønning lørdag den 30. november fra kl. 14 til 17.30. Traditionen tro kan der købes leverpostej, småkager, juletræer, julelækkerier, julepynt - købt og hjemmelavet. Selvfølgelig er der også igen sørget for

et hyggeligt hjørne, hvor man over boller og æbleskiver kan hygge sig med gløgg og en snak med venner og bekendte. Også igen i år der der tombola med dejlige gevinster, og lodtrækningen finder sted kl. 17. Overskuddet går til de danske børnehaver og skolen.

HUSUM
Julemarked trak igen fulde huse

[KONTAKT] De danskes julemarked på Husumhus blev igen i år en ubetinget succes. Fra start til slut var salen pænt fuld. Men det havde udbudet af

ting i boderne også fortjent. Der var julepynt og juledekorationer, julebag og juleguf i lange baner. Og der var selvfølgelig også mulighed

for at få stillet den værste sult. Elever fra Husum Danske Skole solgte risengrød, forældre og skoleledelse langede bjerge af kage og tønder af kaffe over disken, og spejderne diskede op med såvel hot-dogs som æbleskiver. Biblioteket holdt igen udsalg af udgåede bøger og havde en ganske pæn omsætning på det. Over 100 børn og voksne så de tre forestillinger med Dolas Dukketeater, der blev opført på biblioteket. Det skønnes, at hen ved 400 personer besøgte julemarkedet i løbet af de tre timer, det varede. Flere fotos på <http://syfo.de/amter-distrikter/husum-amt/>

ph

Der var godt med folk i salen fra start til slut. (Foto: Peter Hansen)

GOTTORP AMT
Jazz på Slesvighus - en oplevelse

[KONTAKT] At Slesvig teater har fået en fremtrædende plads i det renoverede Slesvighus er nok som kendt. At Slesvighus for knap et år siden også fik istandsat lillesalen er rimeligt opsigtsvækkende hos mange ikke-stedkendte. Og hvad den videre istandsættelse af ejendommen angår,

sætter vel kun fantasien grænser. Slesvighus er på rette køl. Her er plads, gæstfrihed og en fleksibel ramme om hyggelige og festlige samkomster. I lørdags var der jazz på Slesvighus med Fessor and His Jazz Kings, SSFs bidrag til Schleswiger Musikclubs

jazzfestival. Orkestret præsenterede en ægte perlekæde af svingende jazz i alle variationer. Og Fessor genså en gammel ven, SSFs amtsformand Franz Ditttrich, der ikke havde set hinanden i årevis.

Johanna

Publikum var henrykt. Her mødtes stamgæster med nye jazzvenner, også ledsaget af deres musikbegeistrede unge. SSFs og Slesvig musikklubs tilhængere oplevede med Fessors koncert et yderligere højdepunkt. (Foto: Bernd Bossemeier)

RENDSBORG
Jagt og jul

[KONTAKT] SSF Rendsborg by starter hvert år deres julehyggedag for børnene med en jagt på julemanden. Et lille løb i hold, ledsaget af en voksen, med opgaver undervejs igennem byen skulle gerne hjælpe børnene frem til julemanden, som i dagens anledning ekstra har landet slæden midt i juleforberedelserne for at bringe lidt godter til børnene fra SSF i Rendsborg-området. Når julemanden er fundet, åbner et julepyntet Ejderhus i Bydelsdorf sine døre til lidt julehygge med knas og godter, saft til børnene og kaffe samt gløgg til de voksne. Mødested er Ejderskolen, Prof. Koopmannsgade 4-6 i Rendsborg kl. 15:30.

Julebasar

[KONTAKT] Lørdag den 7. december kl. 11-16 bliver der atter hyggelig julebasar i Ejderhuset i Bydelsdorf - og udenfor sælges grillpølser og gløgg. Bestyrelsen fra SSF Rendsborg By har som sidste år igen organiseret friske juletræer fra området til deres medlemmer, som kan købes til en særlig favourabel pris, når man er medlem af SSF. Indenfor er der boder med et stort udvalg af både julepynt og andet, samt kaffebord med hjemmebagte kager. Børnene laver julepynt, bliver sminket eller lytter til en julehistorie.

HYTTEN-ASKFELT

Formand Gisela Engel og hendes bod med nisser o.a. (Fotos: privat)

Inga Lauterbach med hendes datter og de fildede jule-kræmmerhus.

Kaffebordet med et stort udvalg af hjemmebagt.

En flittig sælger på børneloppemarkedet.

Kreativ og velbesøgt basar

[KONTAKT] I lørdags inviterede SSF Hytten-Askfelt til basar og børneloppemarked på Askebjergs hus. Som hvert år var der bodder med kreative tilbud og mange muligheder for at finde en helt speciel gave til en lille pris. Der kunne købes dørkranse, adventskranse og hjemmelavet marmelade. Inga Lauterbach havde f.eks., fildede veste og hjemmesko til børn, tasker og de sødeste kræmmerhus til juletræet. Kirsten Bohnsack fremviste et lille udvalg af bl.a. håndlavede smykker lavet af cykeldæk, unikt sammensat med andre materialer til en halskæde, små engle som vedhæng af forskellige ædelstene og bogmærker af metal og sten - i en individuel kreativ sammensætning. Gisela Engel kunne fremvise en større flok nisser i alle mulige udførelser, digte til en hver anledning, og julekort. Også SSW-lykkehjulet kunne at-

ter i år glæde den ene og anden med en lille gevinst, og i kælderens i SFO-en kunne børnene hygge sig med deres helt eget loppemarked. Til en så vellykket dag var der i forvejen truffet mange forberedelser: Formand Gisela Engel havde allerede dagen forinden med hjælp fra skolens pedel Bruno Bohnsack opstillet borde mm. i skolens sporthal og fik opbakning fra bl.a. forældrene, som havde bagt et utal af kager, nok til de ca. 150 besøgende og de mange SSF-medlemmer, som dagen igennem hjalp med kagesalg, servering og oprydning. Ved en så hyggelig basar var der dannet ramme for en hyggelig snak ved kaffebordet og det fik bl.a. viceborgmester Jörg Harder og skoleleder Wolfgang Bradtke mulighed for, da de begge kiggede forbi basaren hen på eftermiddagen.

ds

JULEKONCERT 2X

Haugaard & Blum

[KONTAKT] To gange, onsdag den 4. og torsdag den 5. december kl. 20, inviterer SSF til koncerter med violinisten Harald Haugaard og sangerinden Helene Blum samt nordiske gæster i Ansgar Kirke, Flensborg. Parret har i de seneste ti år med deres traditionelle og moderne danske folkemusik fortryllet utallige mennesker med deres musik. Men hvert år i december bryder de med deres sædvanlige repertoire og inviterer venner og musikkolleger fra andre nordiske lande til at ledsage dem på deres årlige juleturné. Ud over sang, strygere og violiner kommer også traditionelle nordiske instrumenter til indsats samt nogle

overraskelser. Billetter i forsalg via tlf. 0461 14408 125, SSFs sekretariat og Aktivitetshuset koster 16 euro, for medlemmer 14 euro; 2 euro dyrere ved indgangen.

Harald Haugaard & Helene Blum 2x i Flensborg.

STAT OG KIRKE

Sten på sten

Erindringsbilleder af Folkekirkens fremtid af Christian Ulrich Terp, Slesvig-Frederiksberg

[KONTAKT/ KIRKESIDEN] Den danske folkekirke er ved at udvikle sig til et maskinvæsen af demokrati, ligestilling, funktionalitet, kompetence, forvaltningsmodeller, tidstypisk underholdning og servicefunktioner. Folkekirken bliver en kirkelig borger-service, samfundstilpasset uden tilstedeværelse af fornemmelsen for det centrale i Folkekirkens formidling og forkyndelse for den menighed, som den selv er. Folkekirken bliver sin egen fortræffelige virksomheds bekendelse. Rammeordningen er ét og alt. Det, den skulle være ramme om, forsvinder. Er kirken bygget af levende sten, eller er den i tidens ånd ved blot at være et hus af sten på sten, om hvilken slags huse vi jo ved, at sten på sten ikke skal lades tilbage.

STAT og KIRKE endnu en gang

Den nutidige diskussion om kirkelige forhold drejer sig derfor også først og fremmest om forholdet mellem STAT og KIRKE. Set fra en politisk-filosofisk vinkel ønsker man en adskillelse mellem STAT og KIRKE. Fra de fleste kirkelige kredse ønsker man en korrektion af forholdet mellem Kirke og Stat. Der bør etableres et mere selvstændigt og stats-uafhængigt kirkeligt styre i form af et KIRKERÅD. Dette skal på kirkens egne vegne varetage forvaltning, økonomi og egne indre anliggender.

Kirken falder. Kirken står.

Det er nok uomgængeligt, at Folkekirken må gennemgå en forandringsproces. Det må alle menneskelige indretninger og ordninger med tiden. Det er indiskutabelt og nødvendigt. Kirken frem for alt. Den skal til stadighed rives ned i åndelig forstand, for at den altid kan være ny og levende.

Men det ulykkelige ved forandringer kan blive, at de foregår på en manglende forståelses politiske præmisser frem for på det centrale spørgsmål om, hvad folkekirken står for og rummer, og hvordan Folkekirken også i en forandret fremtid kan udøve sin virksomhed som en folke-kirke.

Rundt omkring os

Tendensen med den politiske fokusering på STAT og KIRKE er fremherskende i nyere tid indenfor de skandinaviske kirker. I Sverige er der gennemført en politisk adskillelse mellem STAT og KIRKE, og i Norge er man for tiden i gang med en lang og omfattende proces af samme art. Det er

slet ikke så nemt og ligetil, som man tror. At skille STAT og KIRKE. Navnlige ikke, hvis man tænker over, hvad et folk er, og hvordan det er forviklet med sin kirke.

Nye forslag

Nu er det så også tid til noget lignende i Danmark indenfor Folkekirken. "Ministeriet for LIGESTILLING og kirke" har nedsat en arbejdsgruppe, som nu har fremsat forslag til en mere moderniseret form for styring og ledelse indenfor Folkekirken. Alt dette er nu ude i en høringsfase og skal så forventelig lægges til grund for en ny lov om Folkekirken.

Hvad betyder de store ord?

Hvorom alting nu er, så består der nogle problemer i alle disse tanker om forhold mellem STAT og KIRKE, som man ikke ser tydeligt nok, og

danske folkekirke, der er forbundet med den politiske og statslige offentlighed via Grundlovens kirkeparagrafer.

Her skal tingene principielt skilles ad. En stat skal være religiøst neutral. Religionsfriheden hersker. Alle er ligestillede. Det skal også gælde for Folkekirken.

På et tidspunkt må det så gå op for politikerne, at de ikke skal bekymre sig politisk om folks religiøse og kirkelige forhold. Det kan de forhåbentligt selv finde ud af.

I den sag har staten intet at skulle have sagt. Den må tage til efterretning, hvad der er "folkets" sag og agere i overensstemmelse hermed, hvis den vil forstå sig selv som demokratisk og båret af åndsrihed frem for alt.

Og fremtiden kommer

Om det nu alt sammen befordres i de aktuelle danske bestræbelser for at

Christiansborg Slot og Christiansborg Slotskirke. (Foto: Christian Ulrich Terp)

derfor står man i fare for at gøre folkekirkens ordening en bjørnetjeneste. Kan man bare sådan uden videre adskille STAT og KIRKE eller forandre FOLKEKIRKENS status, uden at man først gør sig klart, hvad STAT betyder; hvad en EVANGELISK KIRKE er; og frem for alt, hvad begrebet FOLK betyder i sig selv og i forbindelse med kirke.

Det offentlige vakuum

Alt dette kan måske bedst beskrives i kortere form, hvis man overvejer spørgsmålene i sammenhæng med OFFENTLIGHED. Offentligheden kaldes på nutidigt politisk sprog for det offentlige rum. I dette offentlige rum er der ting, som ikke må være til stede. Først og fremmest en privilegeret religion som den

skabe ny og mere tidssvarende styreform, må tiden vise.

Men det store faremoment er, at man i den løbende diskussion om Folkekirkens fremtid hæfter sig ensidigt på form og funktion, frem for at tænke på indhold og mening.

Beklagelse

[KONTAKT] På grund af en redigeringsfejl kom ovenstående artikel "Sten på sten - Erindringsbilleder fra Folkekirkens fremtid" af Christian Ulrich Terp til at fremstå ufuldstændigt og fejlagtigt på sidste uges KONTAKT/ KIRKESIDE. KONTAKTredaktionen beklager og undskylder.

SSF FLENSBORG AMT's JULEHÆFTE

Malene læser julehæftet med fornøjelse; andre bør også.

Udgave nr. 50 på gaden

[KONTAKT] SSFs julehæfte for Flensborg amt er på gaden for 50. gang, i år igen i Kooperation med SSF Flensborg by.

Det ligger klar til afhentning på Dansk Sekretariat for Flensborg amt og kan købes for 2 euro. Kan med fordel bruges som julehilsen til nær og fjern.

De fleste distrikter i Flensborg amt sender et hæfte ud til deres medlemmer.

I Store Vi og Hanved/ Langbjerg får man det dog kun ved henvendelse til ens lokale formand.

I Vanderup/ Jørn kan det hentes på skolen i løbet af december.

Medlemmerne i Munkbrarup og Nyhus må drage til Flensborg og købe det på amtssekretariatet.

mh

JULEHILSEN

Jeg læser julehæftet!

... fordi jeg er medlem af SSF

Medlem hos SSF for 22 € om året. Meld dig ind nu og få en dejlig velkomstgave.

EGERNFØRDE

Aktiv julebasar

[KONTAKT] De Aktive Kvinder i Egernførde er yderst aktive. Derfor vil de blive glade for at se så mange gæster som muligt på deres årlige julebasar på Jes Kruse-Skolen søndag den 1. december fra kl. 14.

Der bydes på et stort udvalg af håndarbejder, urøer, julekort mm., kaffebord med et stort udvalg af lækre, hjemmebagte kager og boller.

SLESVIG

Lotto på Gottorp

[KONTAKT] Gottorp-Skolen i Slesvig indbyder til lotto fredag den 29. november kl. 19. Der er salg af kort, pølser, kaffe og kage fra kl. 18, og der bliver en ekstrarunde kun for børn. Hovedgevinsten er en kødpakke til 75 euro.

BOGUDGIVELSE

Drømme, der gik i opfyldelse

[KONTAKT] I 1921 blev de første strukturerede tiltag til oprettelsen af danske menigheder i Sydslesvig gjort. Tre menigheder blev til 35 med i alt ca. 6.500 medlemmer – herunder Valsbøl menighed, der 1923 begyndte som en dagligstue-menighed og den 1. december i år har 90 års jubilæum.

Det fejres med festgudstjeneste og udgivelser af historisk materiale, bl.a. bogen »Drømme, der gik i opfyldelse«, skrevet og udgivet af pastor emer. Niels Ebbe Huus, præst i embedet fra 1988 til 2003 – en periode, hvor mange drømme gik i opfyldelse takket være et tæt samarbejde mellem menighed og præst.

Der blev bygget kirkesal, så man ikke efter hver gudstjeneste skulle forvandle rummet til skolestue, der blev rejst klokkestabel med en klokke fra Skærbæk Frimenighed. Også i selve kirkelivet voksede drømmene. Konfirmandarbejdet gik tværs over grænsen i samarbejde med bl.a. menighed på Ærø, der var kontakt til spejderne og

FHV. 2. NÆSTFORMAND

Franz Dittrich og afskedsgaven. (Foto: Peter Hansen)

Tak til Franz

[KONTAKT] Det var jo ikke alene SSFs formand gennem 10 år og forud for dem 6 år som 1. næstformand, Dieter Paul Küssner, der gik af og blev hyllet på SSFs landsmøde den 9. november. Også SSFs 2. næstformand gennem 16 år, Franz Dittrich gik af. På grund af fravær på landsmødedagen nåede man kun en perifer farvel og tak til ham, bl.a. fra SSFs nye formand Jon Hardon Hansen. Men på SSFs hovedstyrelsesmøde den 19. november, hvor Franz Dittrich fortsat har sæde som formand for SSF Gottorp amt, kunne SSFs nye

forretningsudvalg også officielt takke Franz for indsats og engagement i FU i alle disse år - kombineret med glæde over, at han fortsat medvirker aktivt i foreningen bl.a. i amtet derhjemme og i Hovedstyrelsen. Som afskedsgave fik fhv. 2. næstformand Franz Dittrich et stemningsfuldt billede udført i kul på papir, visende den gamle Lolfod i Slesvig med Slesvighus' nabobygninger, altså fra et område, der ligger Dittrich på sinde i almindelighed og med Slesvighus i særdeleshed.

det hele taget et levende miljø i både børnearbejdet og arbejdet i den mere modne del af menigheden. Huus har kikket i de gamle kirkeblade, været i eksternt og lokalt arkivma-

teriale og snakket med medlemmer af menigheden; og har gennem hele sin periode som præst i Valsbøl sørget for fotografisk dokumentation.

Det gør, at bogen fremstår som et levende dokument, der rummer beretninger, sjove historier, arbejdstegninger og mange fotos - et stykke lokal kirke- og kulturhistorie.

Bogen giver et levende indtryk af, hvordan en menighed syd for grænsen lever. Hvordan mange gode kræfter er i spil for at holde kirkelivet i gang.

Bogen udkommer officielt 1. december, er på 128 sider, trykt i fire farver og har indholdsfortegnelse og datalister med.

Den koster 25 euro/ 187 kr. ved henvendelse til forfatteren niels.ebbe.huus@gmail.com.

Fås også som e-bog på www.saxo.com. Her fungerer indholdsfortegnelsen og stikordsregisteret som link.

Else Lund, Odense

SSF FLENSBORG BY

Adventsfest 60+

Torsdag 5. december 2013
kl. 14.30 - Flensborghus

Der bydes også i år på et veldækket kaffebord, god underholdning med Rebbøl Spillemandsorkester og en afsluttende tombola.

Vi får besøg af Duborg Skolens lypiger, og synger årstidens velkendte sange. Aase Abild leder os igennem programmet.

Entré: 5 € • Billetter fås på bysekretariatet, tlf. 0461 - 14408 125/126/127
Arrangører: SSF Flensborg by

GOD JUL GOD JUL GOD JUL

www.sfxo.de

Jeg nyder julhyggen ...

.... fordi jeg er medlem af SSF!

Medlem i SSF for 20 € om året. Meld dig ind nu og få en dejlig velkomstgave!

[KONTAKT] Husk tilmelding til SSF Flensborg Bys julefest med den gode stemning, den fine underholdning og de andre glade deltagere.

BIBLIOTEKERNE

Torsdag, lørdag & onsdag

[KONTAKT] Besøg Flensborg Bibliotek, Nørregade/ Norderstr. 59, i dag, torsdag den 28. kl. 16-17.30 og oplev glimt fra Christine og Claus Hartung's særlige ferie i 2005: De rejste gennem Syrien med taxa. Derefter synger lypigerne fra Duborg-Skolen. Men allerførst fortæller Karl Fischer om nogle af bibliotekets nye bøger.

Dansk Centralbibliotek har fundet en bunke gode bøger frem. På Slesvig Bibliotek fortæller bibliotekar Carsten Reyhé om bøgerne i dag, torsdag den 28. kl. 16. På Husum Bibliotek fortæller bibliotekar Anni Søndergaard om de nye bøger allerede kl. 10.30.

JULELYD

Lørdag den 30. kl. 11-13 synges og klippes julen ind på Flensborg bibliotek sammen med familier og børn, gratis og uden tilmelding. Der serveres kaffe og the, pebernødder, mandariner og "englekys" Kl. 12 kommer Jytte Ravn fra musikskolen i Aabenraa og synger og leger med børnene.

H.C. ANDERSEN

Ivy Møller-Christensen læser H.C. Andersens "Dryaden" onsdag den 4. december kl. 15 på 4. sal på Flensborg Bibliotek. Gratis adgang, kaffe/kage kan købes.

MÅNEDENS BEDSTE

Duborg-Skolens lypiger synger. (Foto: privat)

fdf FLENSBORG

Søndag morgen vankede en gave til kredsens "tante" Ulla, der i 20 år har svunget kødgryderne på FDF Flensborgs lejre. (Foto: privat)

Fælles julelejr

[KONTAKT] Trenehytten i Tarp var i weekenden 22.-24. november rammen om en fælles julelejr for FDF Flensborg og KFUM Skomagerhus, hvor der deltog næsten 40 børn og unge i enten blå eller grøn uniform. Foruden at nyde lejrlivet i Trenehytten og dens skønne omgivelser var alle deltagere om lørdagen en tur i Flensborg for at lave en julegave i Aktivitetshuset sammen med Lise. Dette var årets sidste FDF-aktivitet i Flensborg-kredsen. FDF Flensborg holder en julepause, og starter op

igen mandag den 13. januar. Vores mangeårige dygtige "tante" Ulla Tarko ønsker at holde op. Derfor søger FDF en ny tante på vores lejre. En "tante" er den person, som har køkkentjansen på en FDF-lejr. FDFs nuværende tante Ulla vil gerne bistå med råd og vejledning, som 20 års erfaring med FDFerne har givet. Interesserede børn og voksne kan kontakte kredslederparret Marie og Sten Andersen på 0461 770 3047 eller sten_andersen@skoleforeningen.de